

Vallomás Sass Kálmán szenvedései nyomában

Isten ajándékként éltem át azt, hogy egykori lelkipásztorom jelképes sírjához vihettem el Szamosújvárra az érmihályfalvai reformátusok koszorúját, több mint negyven társammal együtt, néhai Sass Kálmán tiszteletes úr születésnapjának előestéjén (102 éve született április 17-én).

Közel nyolcvan évnyi vándorutam során a körülöttem lévő földi dolgok nagyon megváltoztak, de van, ami az evilági életemben változatlan maradt. Ilyen a szeretetem még élő (és már előrement) családtagjaim iránt és a ragaszkodásom gyülekezetemhez, hitemhez, magyar nemzetemhez, szülőföldemhez. Változatlan tiszteletem engemet konfirmáló lelkipásztorom iránt, hűségem istentiszteletéről istentiszteletre Isten házához, a számomra legotthonosabb és legkedvesebb érmihályfalvi református templomhoz. Sok minden elveszett és sok mindent elveszítettem az évtizedek során, de az Igét, a Bibliámat, a Sass Kálmán tiszteletesemtől tanult lelki útravalókat nem dobtam el magamtól, sőt viharos időkben újra és újra az Isten szavára támaszkodtam, a káté és a tiszteletes szavaira emlékeztem.

Képzetelemben és gondolataimban sokszor elindultam és bejártam – különösen így életem alkonyán- az én példaképem földi életútjának utolsó állomásait, amit 1957. februártól bejárt. A gonosz és istentelen kommunisták hurcolták el tőlünk, alaptalan rágalomok miatt szenvedett és halt meg. Sajnos voltak a magyar reformátusok közül is, akik elárulták őt – a magyarság és a Krisztus ügyét is- pillanatnyi és önös érdekekért. Mennyit szenvedhetett a nagyváradi várban, hisz akkor a Securitate működött benne! Mennyi lelki és testi kínról beszélne, ha tudna beszélni, a velencei kultúrház fala, ahol a koncepciók pert lefolytatták! Mi fájdalom kiált némán a szamosújvári börtönfalak közül és a szögesdrótoktól körbevett udvarról! És egy nagy kiáltás, amikor egy nép kiáltott, a szamosújvári temető hatalmas keresztje, a rideg valóságot megjelenítő acéltáblákra felrótt megölt és börtönbezárt emberek neveivel. Mint ha kést forgattak volna szívemben... Ide juttatni annyi tehetséges, becsületes, imádkozó és hazájukat szerető embert! Micsoda kegyetlen és embertelen hatósági emberek, eljárások!

Mi adhatott erőt nekik az igazságtalanságok elviseléséhez? A halál árnyékában járva nekünk mi ad reményt, vigasztalást? Elcsendesedtünk Isten színe előtt, a temető csendjében el kezdtünk énekelni, imádkozni. Könnyek között, szívből énekeltük: Tebened bízunk eleitől fogva. Amikor eltemették nem tudtunk itt lenni, de most eljöttünk és tisztességet tettünk. Ki lehetne írni az ő nevéhez azt is, amit temetőinkben gyakran olvashatunk: Szívünkben örökké élni fog - Csak az hal meg, akit elfelejtenek – Aki hisz Őbenne, ha meghal is, él. Ami életünk során Krisztus-hitből fakad és Őt dicsőíti az nem hiábavaló, az megmarad, az túléli a halált. És a szeretet erősebb a halálnál. Mi nem voltunk mellette halálakor, de a Feltámadott igen!

Feledhetetlen maradt számunkra a sárvásári finom pánkó íze, a szamosújvári templomban elmondott imádság, a kolozsvári Farkas-utcai templomban való éneklés, a közös séták, beszélgetések hitről, bizalomról, születésről, halálról, örök életről.

Az út végén a Kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet udvarán lévő 1956-os Emlékműnél álltunk meg és részt vettünk a szombat esti précesen, abban a díszteremben, ahol Sass Kálmán is koptatta a padokat. Fényképét látni a díszterem melletti tablón megható volt, tekintete, mely reményt sugárzott 1928-ban, reméljük ezután is kísér minket, Érmihályfalván, Érmelléken. A 2014-ben felavatott Sass Kálmán Emlékhelyre aranyba felvésett igevers valóban igazság: Az igaznak emlékezete áldott. Az elhangzott szombat esti igehirdetés is gondviselészerű volt, hisz a Példabeszédekből hangzott, számunkra volt útravaló: Isten azokat áldja meg, itt azok boldogulnak, akik meglátják az összefüggéseket a mennyei és földi között, Istenben békességre lelnek és békességgel a szívükben élnek, a szenvedések közepette is, mint akik tudják, hogy útjukat végig kell járni és Isten velük jár ezen az úton.

Köszönöm Istennek, hogy lélekben és hitben megerősödve térhettem haza a szinte zarándokútnak mondható útról, köszönet az elnökségnek a szervezésért, azért is, hogy kitartó hűséggel ápolják 1956 és Sass Kálmán szellemi-lelki örökségét.